

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

DET EUROPÆISKE RÅD

DEN 25.-26. JUNI 1990 I DUBLIN

Det Europæiske Råd har påhørt en redegørelse fra hr. BARON, formand for Europa-Parlamentet, som forelagde Europa-Parlamentets holdning og prioriteter med hensyn til de vigtigste EF-spørgsmål, navnlig for så vidt angår de kommende to regeringskonferencer.

Indledning

1. Det Europæiske Råd, der er fast besluttet på at sikre den fortsatte dynamiske udvikling af Fællesskabet i en tid, hvor Europa og verden står over for store udfordringer, har vedtaget at intensivere processen med at ændre forbindelserne generelt mellem medlemsstaterne hen imod en europæisk union, der skal have de nødvendige aktionsmidler. Med henblik herpå har Det Europæiske Råd drøftet de fremskridt, der er gjort, og afstukket retningslinjerne for fuldstændig gennemførelse af Den Europæiske Fælles Akt; det har vedtaget at indkalde til en regeringskonference om Den Politiske Union; det har gjort status over det forberedende arbejde til den allerede godkendte regeringskonference om Den Økonomiske og Monetære Union, og det har fastsat tidspunktet for, hvornår disse to regeringskonferencer skal indledes.
2. For at vore borgere skal få yderligere gavn af at høre til et fællesskab, hvis grundsatning netop er at fremme borgernes rettigheder, friheder og velfærd, har Det Europæiske Råd drøftet en række emner, der navnlig er af betydning for den enkelte borger, herunder fri bevægelighed for personer, miljø, narkotika og dette problems forbindelse med organiseret kriminalitet, samt

antisemitisme. Det Europæiske Råd finder, at en indsats på disse områder er af afgørende betydning for den union, det ønsker virkeliggjort i de kommende år.

3. Det Europæiske Råd, der er fast besluttet på at styrke Fællesskabets rolle i verden for at leve op til sit internationale ansvar, har drøftet de fremskridt, der er gjort i Fællesskabets forbindelser udadtil, og afstukket retningslinjer for den fremtidige indsats på en række områder. Drøftelserne afspejlede den øgede indbyrdes sammenhæng mellem de økonomiske og politiske aspekter af Fællesskabets internationale rolle.

I. FREMSKRIDT HEN IMOD DEN EUROPÆISKE UNION

1. Gennemførelse af Den Europæiske Fælles Akt

Det er en grundlæggende forudsætning for integrationsprocessen og tilvejebringelsen af en europæisk union, at forpligtelserne i Fællesakten opfyldes. Den Økonomiske og Monetære Union samt Den Politiske Union må bygges på et område uden indre grænser, hvor der er fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med Traktatens bestemmelser, hvor der er økonomisk og social samhørighed, og hvor de nødvendige ledsagepolitikker til det indre marked er fastlagt.

Det Europæiske Råd har gjort status over gennemførelsen af Den Europæiske Fælles Akt.

a) Det indre marked

Det Europæiske Råd glæder sig over, at der i de seneste måneder er gjort gode fremskridt på en række områder, og har noteret sig, at to tredjedele af foranstaltningerne nu er blevet vedtaget.

Med hensyn til offentlige indkøb noterer det sig den vigtige aftale om at åbne sektorer, der tidligere har været udelukket, nemlig vandforsyning, energi, transport og telekommunikation. Det Europæiske Råd ser frem til yderligere fremskridt med hensyn til offentlige indkøb, herunder indkøb af tjenesteydelser.

Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til finansielle tjenesteydelser. Det Europæiske Råd opfordrer til, at der gøres hurtige fremskridt med hensyn til investeringsservice og forsikring. Det opfordrer ligeledes til, at arbejdet med intellektuel ejendomsret hurtigt afsluttes, og at der gøres en effektiv indsats med hensyn til selskabsovertagelser i Fællesskabet.

Med hensyn til dyrs og planterers sundhed henstiller Det Europæiske Råd, at det indre marked på landbrugs- og levnedsmiddelområdet gennemføres hurtigt på grundlag af den seneste tids fremskridt.

På det skattemæssige område udgør den nylige samlede aftale om tre samarbejdsforanstaltninger vedrørende selskabsskat et betydeligt fremskridt. Med hensyn til indirekte skatter henstiller Det Europæiske Råd, at de nye moms- og punktafgiftsordninger, der skal anvendes fra den 1. januar 1993, vedtages inden årets udgang.

Det Europæiske Råd udtrykker sin tilfredshed med vedtagelsen af anden fase af liberaliseringen inden for lufttransport og de øvrige vigtige fremskridt, der i den seneste tid er gjort på transportområdet. Det understreger betydningen af, at der fortsat gøres fremskridt inden for alle områder af transportpolitikken (navnlig cabotage, fiskal harmonisering inden for vejtransport snarest muligt og ikke senere end den 31.12.1990 og i overensstemmelse med Den Europæiske Fælles Akt, samt transit). I denne forbindelse noterer Det Europæiske Råd sig med særlig interesse den nederlandske delegations memorandum

herom, som det anmoder Rådet (transport) om at drøfte med henblik på at aflægge rapport herom på Det Europæiske Råds næste samling.

Det Europæiske Råd erindrer om sine konklusioner fra Strasbourg om at udvikle og sammenkæde de transeuropæiske net, og det ønsker, at der vedtages retningslinjer herom inden årets udgang.

På samlingen i december 1990 vil Det Europæiske Råd foretage en generel gennemgang af, hvor langt man er kommet i arbejdet med at gennemføre det indre marked inden for den fastsatte frist, på grundlag af den beretning, Kommissionen skal aflægge i henhold til Den Europæiske Fælles Akt.

Det Europæiske Råd understreger, at det er af afgørende betydning, at fællesskabsforskrifterne gennemføres nationalt inden for de fastsatte tidsfrister. Det anmoder Kommissionen om at skærpe sine tilsynsprocedurer i denne forbindelse. Det har vedtaget at drøfte denne situation på ny på næste samling.

b) Forskning

Det Europæiske Råd udtrykker sin tilfredshed med vedtagelsen af tredje rammeprogram (1990-1994), hvor der afsættes 5,7 mia. ecu til finansiering af Fællesskabets forsknings- og udviklingsprogram i denne periode. Det ønsker, at der inden længe træffes afgørelse om de særprogrammer, der skal iværksættes under rammeprogrammet.

c) Den sociale dimension

Det Europæiske Råd erindrer om den særlig store betydning, det tilføjer udviklingen af den sociale dimension i alle henseender for at sikre, at de muligheder, som gennemførelsen af det indre marked åbner, udnyttes fuldt ud til gavn for alle i Fællesskabet.

På trods af den seneste betydelige forbedring i den generelle økonomiske situation er langtidsarbejdsløshed blandt voksne og unge stadig et stort problem. Det Europæiske Råd glæder sig over de foranstaltninger, som Rådet (socialministrene) for nylig har vedtaget vedrørende en indsats til fordel for langtidsledige, erhvervsuddannelse samt arbejdstageres sundhed og sikkerhed.

Det Europæiske Råd hilser den tidsplan, som trojkaen, bestående af socialministrene og Kommissionen, har udarbejdet for forelæggelse og drøftelse af forslag under Kommissionens handlingsprogram til gennemførelse af "fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder".

d) EMS

Det Europæiske Råd har noteret sig EMS'ens tilfredsstillende funktion og seneste udvikling.

2. Den Økonomiske og Monetære Union

Første etape i Den Økonomiske og Monetære Union træder i kraft den 1. juli 1990. Det Europæiske Råd mener, at denne etape skal bruges til at sikre konvergens i medlemsstaternes økonomiske resultater, til at fremme sammenhængen og til at fremme brugen af ecuen, idet alle disse elementer er af afgørende betydning for yderligere fremskridt hen imod ØMU.

Det Europæiske Råd har gjort status over forberedelsen af den kommende regeringskonference. Det har noteret sig, at alle relevante spørgsmål - takket være samtlige medlemsstaters konstruktive bidrag - nu er ved at være fuldt ud og grundigt belyst, samt at der på en række områder er ved at aftegne sig et grundlag for konsensus. Under disse omstændigheder har Det Europæiske Råd besluttet, at der den 13. december 1990 skal indledes en regeringskonference med henblik på fastlæggelse af de afsluttende etaper i Den Økonomiske og Monetære Union set i lyset af gennemførelsen

af det indre marked og den økonomiske og sociale samhørighed. Konferencens drøftelser bør bringes til hurtig afslutning, således at medlemsstaterne kan ratificere resultaterne inden udgangen af 1992.

Det Europæiske Råd anmoder Rådet (økonomi og finans) og Rådet (almindelige anliggender) bistået af de kompetente instanser om at tilrettelægge deres arbejde således, at der kan påbegyndes konkrete forhandlinger, så snart konferencen indledes.

3. Den Politiske Union

Det Europæiske Råd har haft en bred drøftelse på grundlag af udenrigsministrenes gennemgang og analyse samt de idéer og forslag, medlemsstaterne og Kommissionen er fremkommet med.

På dette grundlag og efter en drøftelse af muligheden for at indkalde til en regeringskonference om Den Politiske Union, har formanden for Det Europæiske Råd mærket sig, at der er enighed om at indkalde til en sådan konference i henhold til Traktatens artikel 236. Konferencen indledes den 14. december 1990. Konferencen vedtager sin egen dagsorden, og drøftelserne bringes til hurtig afslutning, således at medlemsstaterne kan ratificere resultaterne inden udgangen af 1992.

Konferencen forberedes af udenrigsministrene. Det forberedende arbejde skal bygge på resultaterne af udenrigsministrenes drøftelser (bilag I) og på bidrag fra de nationale regeringer og Kommissionen; konferencen skal tilrettelægges således, at der kan påbegyndes konkrete forhandlinger, så snart den indledes.

Der vil blive opretholdt en tæt dialog med Europa-Parlamentet både under forberedelsen og selve konferencen om såvel Den Politiske Union som Den Økonomiske og Monetære Union.

Det Europæiske Råd finder, at Rådet (almindelige anliggender) skal sikre den nødvendige sammenhæng i arbejdet på de to konferencer.

4. Tysk enhed

Det Europæiske Råd har påhørt en rapport fra den tyske forbundskansler om de fremskridt, der er gjort hen imod tysk enhed. Det giver udtryk for tilfredshed med indgåelsen af den tysk-tyske traktat, som vil fremme og fremskynde integrationen af Den Tyske Demokratiske Republiks område i Fællesskabet.

Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har fremskyndet sit forberedende arbejde og agter at forelægge forslag om de nødvendige overgangsordninger i september. Det anmoder Rådet om hurtigt at nå til enighed i overensstemmelse med de retningslinjer, som Det Europæiske Råd fastlagde i april.

Det Europæiske Råd har ligeledes under den frokost, som Irlands præsident var vært for, påhørt en rapport fra Den Tyske Demokratiske Republiks ministerpræsident, der var ledsaget af sin udenrigsminister.

II. FREMSKRIDT PÅ OMRÅDER VEDRØRENDE BORGERNES EUROPA

Det Europæiske Råd understreger, at et af hovedmålene for europæisk integration er fremme af rettigheder, frihed og velfærd for den enkelte borger.

Det understreger betydningen af et Borgernes Europa, hvor det tilstræbes på en direkte og praktisk måde at sikre alle borgere i Fællesskabet konkrete fordele af at høre til dette Fællesskab.

1. Miljø

Det Europæiske Råd har behandlet Fællesskabets og medlemsstaternes rolle vedrørende miljøbeskyttelse i Fællesskabet og på globalt plan. Det er enigt om, at der er et presserende behov for, at miljøforvaltnings-spørgsmålet håndteres mere systematisk og på grundlag af flere oplysninger. Det understreger, at forskning og miljøovervågning skal intensiv-res for at opnå en bedre forståelse for de fænomener, der indgår i den globale ændring, og for følgerne af de forskellige foranstaltninger. Men Det Europæiske Råd understreger, at forskning ikke må bruges som und-skyldning for en henholdende politik; der bliver stadig færre områder, hvor der består videnskabelig usikkerhed, og iværksættelsen af afhjælp-ningsforanstaltninger kan ikke udskydes længere.

Det Europæiske Råd har efter drøftelserne vedtaget erklæringen i bi-lag II om retningslinjer for fremtidige foranstaltninger. Det opfordrer Kommissionen til at anvende de målsætninger og principper, der er fast-lagt i erklæringen, som grundlag for Fællesskabets femte handlings-program på miljøområdet og at forelægge et udkast til dette program i 1991. Det Europæiske Råd har besluttet at anmode Kommissionen om at analysere og forberede forslag til et passende fællesskabsprogram vedrø-rende truslen mod tropiske regnskove i samråd med de berørte lande, navnlig Brasilien. Det har ligeledes besluttet, at Fællesskabet skal rådføre sig med andre industrialiserede lande om en samordnet indsats i forbindelse med dette spørgsmål.

2. Fri bevægelighed for personer

Det Europæiske Råd noterer med tilfredshed, at der nu er enighed om de tre direktiver om opholdsret.

Det mærker sig udviklingen, således som den er beskrevet i koordinatørernes rapport om fri bevægelighed for personer. Det konstaterer med tilfredshed, at elleve medlemsstater har indgået og undertegnet konventionen om fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, som er det første i den række af vigtige retsinstrumenter, der er nødvendige for at sikre fri bevægelighed for personer. Det giver udtryk for håbet om, at denne konvention vil blive undertegnet af samtlige medlemsstater inden årets udgang. Det noterer, at der er sket fremskridt i arbejdet med konventionen om passage af EF-medlemsstaternes ydre grænser, og det opfordrer indtrængende de kompetente instanser til at træffe de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at denne konvention kan undertegnes inden dette års udgang i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Strasbourg. Det Europæiske Råd henstiller til Koordinatorgruppen at fremskynde arbejdet med gennemførelsen af foranstaltningerne i Palma-dokumentet med henblik på at etablere et Europa uden indre grænser.

3. Narkotika og organiseret kriminalitet

Det Europæiske Råd har haft en indgående drøftelse på grundlag af rapporter fra Koordinatorgruppen på Højt Plan, CELAD og TREVI-Gruppen. Det er enigt om, at narkotikamisbrug og narkotikahandel har alvorlige skadevirkninger såvel for mennesker og samfund som for nationer, og at det udgør en betydelig trussel for Europa og for resten af verden. På grund af omfanget af denne svøbe og med udsigt til et Europa uden indre grænser er Det Europæiske Råd enigt om, at der er behov for en sammenhængende og effektiv politik på europæisk plan. I denne forbindelse foreslår

Det Europæiske Råd, at der hurtigt indkaldes til en konference af vest- og østeuropæiske lande i Pompidou-Gruppens regi.

Det Europæiske Råd giver sin tilslutning til konklusionerne i de to rapporter og anmoder Rådet om at nå til enighed inden årets udgang på grundlag af Kommissionens forslag om handelen med prækursorer med tredjelande og om et integreret program for samarbejde med Colombia, navnlig med hensyn til salg af og prisen på kaffe og andre substitutionsprodukter. Det ser med tilfredshed på Kommissionens forslag om at bekæmpe hvidvaskning af penge og anmoder om, at der inden juli 1991 endeligt vedtages passende foranstaltninger på baggrund af arbejdet i GAFI, der blev nedsat i juli 1989 i Paris. Det opfordrer medlemsstaterne til at vedtage love om beslaglæggelse af formuegoder hos personer, der er involveret i narkotikahandel.

Det understreger, at hver medlemsstat har et ansvar for udarbejdelsen af et hensigtsmæssigt program for begrænsning af efterspørgslen efter narkotika. Det opfordrer ligeledes Kommissionen til regelmæssigt at aflægge rapport til Rådet og sundhedsministrene om det arbejde, der er udført på dette område.

Det Europæiske Råd finder, at en effektiv indsats fra hver medlemsstat, understøttet af en fælles indsats fra De Tolv og Fællesskabet, skal prioriteres højt de kommende år. De nødvendige menneskelige og materielle ressourcer både på nationalt plan og i Fællesskabet skal sættes ind på en effektiv bekæmpelse af narkotika og organiseret kriminalitet.

Det Europæiske Råd anmoder CELAD om, at det i nært samråd med Kommissionen med henblik på Det Europæiske Råds samling i Rom udarbejder en europæisk plan for narkotikabekæmpelse, der omfatter foranstaltninger vedrørende forebyggelse, programmer for begrænsning af efterspørgslen, sundheds- og socialpolitikken over for stofmisbrugere, bekæmpelse af narkotikahandel og bestemmelser om en aktiv europæisk rolle på internationalt plan, både bilateralt og i multilaterale fora. Det anmoder

TREVI-Gruppen om at fremskynde drøftelserne om oprettelse af et fælles informationssystem, et europæisk program for uddannelse af de ansatte under de retshåndhævende myndigheder i narkotikaproducerende lande og fra transitlande, koordinering af medlemsstaternes programmer for politisk samarbejde med disse lande og oprettelse af en central europæisk narkotikaefterforskningsenhed, om muligt inden udgangen af 1990. Det opfordrer indtrængende gruppen til fortsat at udvide nettet af forbindelsesofficerer i producent- og transitlandene og til at forbedre kontrollen ved de ydre grænser, idet der navnlig skal tages hensyn til infrastrukturproblemerne i medlemsstater med en lang kystlinje.

4. Antisemitisme, racisme og fremmedhad

Det Europæiske Råd vedtog erklæringen i bilag III.

III. FORBINDELSERNE MED TREDJELANDE

Det Europæiske Råd noterer med tilfredshed, at de retningslinjer, der på den ekstraordinære samling i april blev fastlagt for Fællesskabets politik over for tredjelande, er ved at blive udmøntet i konkrete foranstaltninger, bl.a.

- det forberedende arbejde med henblik på CSCE-topmødet
- de sonderende drøftelser, der snart vil blive indledt, om associeringsaftaler med visse central- og østeuropæiske lande
- de forslag, som Kommissionen har forelagt om en fornyelse af Fællesskabets Middelhavspolitik
- aftalen om et mandat til forhandlinger med EFTA-landene, som nu er blevet indledt og gerne skulle afsluttes snarest muligt, for at etablere et europæisk økonomisk område.

Det Europæiske Råd bekræfter Fællesskabets vilje til at optræde i en solidarisk samarbejdsånd med hensyn til områder, hvor der på grund af utilstrækkelig udvikling er behov for en øget samordnet og flerstrengt indsats fra Fællesskabets og medlemsstaternes side.

Det Europæiske Råd har endvidere drøftet følgende emner:

1. Den økonomiske situation i USSR

Det Europæiske Råd har haft en omfattende drøftelse om situationen i Sovjetunionen. Det understreger Fællesskabets interesse i, at den politiske og økonomiske reform, som præsident Gorbatsjov har indledt, bliver en succes; det understreger endvidere sin støtte til Sovjetunionens bestræbelser på at gøre fremskridt hen imod et demokratisk system og en markedsorienteret økonomi.

Det Europæiske Råd anmoder Kommissionen om, at den i samråd med Den Internationale Valutafond, Verdensbanken, Den Europæiske Investeringsbank, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling og formanden for Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling rådfører sig med Sovjetunionens regering med henblik på omgående at udarbejde forslag om kortfristede lån og på lidt længere sigt bistand til strukturreformer. I denne sammenhæng vil Kommissionen behandle den nederlandske regerings forslag om oprettelse af et europæisk energinet.

De forslag, som dette fører til, forelægges til sin tid for Rådet.

2. Central- og Østeuropa

Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med de fremskridt, der i de central- og østeuropæiske lande fortsat gøres med henblik på at indføre pluralistisk demokrati, der bygger på et retssamfund, fuld respekt af menneskerettighederne og markedsøkonomiske principper. Det Europæiske Råd bekræfter på ny, at den enkelte borger har ret til at deltage fuldt ud i denne proces og opfordrer alle stater til at iagttage dette princip uden forbehold. Det Europæiske Råd glæder sig navnlig over, at der afholdes frie valg i Central- og Østeuropa, og udtrykker håb om, at disse vil føre til, at de demokratiske idealer virkeliggøres i højere grad, hvilket naturligvis indebærer fuld respekt for oppositionens rettigheder. Det Europæiske Råd udtrykker sin store tilfredshed med de hidtidige fremskridt og de fremskridt, der er udsigt til, med henblik på at overvinde splittelserne i Europa og genoprette enheden på vort kontinent, hvis befolkninger har fælles arv og kultur. Det Europæiske Råd erindrer om det bidrag, som Fællesskabet og medlemsstaterne allerede har ydet til støtte for den politiske og økonomiske reformproces, især gennem G24, og bekræfter, at det agter at udvide og styrke dette initiativ.

3. CSCE

Det Europæiske Råd bekræfter den store betydning, CSCE-forhandlingerne har i reformprocessen i Europa. På et tidspunkt, hvor vort kontinent er optaget af at overvinde sine splittelser, danner CSCE en nødvendig ramme for opretholdelsen af stabiliteten og fremme af samarbejdet i Europa og for udbygningen af de reformer, der er i gang.

Det tillægger bredden i CSCE-processen, der udgør et bindeled mellem befolkningerne og regeringerne i Europa, USA og Canada, stor betydning.

Det ser med tilfredshed på den beslutning, som CSCE's medlemsstater har truffet, om at indkalde til et topmøde i Paris blandt stats- og regeringscheferne. Det Europæiske Råd foreslår, at dette møde afholdes den 19. november 1990.

Det Europæiske Råd finder dette topmøde af største betydning. Det bør være en anledning til at klarlægge den afgørende rolle, som CSCE skal spille i Europas fremtidige arkitektur og i arbejdet med at fastlægge nye samarbejdsformer mellem de deltagende stater på grundlag af Helsingfors-principperne, der skal udvides yderligere gennem nye forpligtelser og omfatte en afbalanceret udvikling af CSCE, der navnlig skal indebære udviklingen af pluralistiske demokratier, et retssamfund, menneskerettigheder, bedre beskyttelse af minoriteter, menneskelige kontakter, sikkerhed, økonomisk samarbejde, miljøbeskyttelse, yderligere samarbejde i Middelhavsområdet og kultursamarbejde.

Det Europæiske Råd forventer, at topmødet bl.a. vil

- yde et afgørende bidrag til en styrkelse af stabilitet og samarbejde i Europa, og til nedrustning;
- notere sig de resultater, der er opnået under forhandlingerne om den tyske enhed, navnlig den endelige folkeretlige løsning;
- skabe grundlæggende retningslinjer for fremtidige økonomiske forbindelser og samarbejdet i Europa. En tættere sammenknytning af Fællesskabet og andre af CSCE's medlemsstater er et eksempel på sådanne forbindelser og samarbejde;
- fastlægge retningslinjer for et demokratisk Europa og styrke principperne for en stat, der bygger på et retssamfund.

Det Europæiske Råd foreslår, at der indgås aftale om regelmæssige møder mellem stats- og regeringscheferne og udenrigsministrene i de lande, der deltager i CSCE-processen, at der oprettes et mindre administrativt sekretariat, og at der afholdes hyppigere opfølgingsmøder. Topmødet vil ligeledes give lejlighed til at overveje forbindelsen mellem CSCE-processen og andre relevante institutioner såsom Europarådet. Desuden vil topmødet kunne træffe afgørelser om nye mekanismer i forbindelse med sikkerhed og samarbejde i Europa, herunder passende midler til at undgå konflikter og tvister, som indebærer parlamentariske organers aktive medvirken.

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater agter at spille en førende rolle i disse bestræbelser og at yde et aktivt bidrag til drøftelserne inden for rammerne af CSCE-processen.

Under hensyn til Paris-topmødets betydning er Det Europæiske Råd enig om, at Fællesskabet og dets medlemsstater skal styrke deres koordinering med henblik på at fastlægge og give udtryk for en fælles holdning til alle spørgsmål i de forskellige sektorer af CSCE, hvor de har væsentlige fælles interesser, idet de tager hensyn til, hvor vigtigt det er at koordinere med de deltagende stater og organisationer.

4. Transatlantiske forbindelser

Det Europæiske Råd udtrykker sin tilfredshed med udviklingen i Fællesskabets forbindelser med USA på grundlag af de rammer, som Det Europæiske Råd vedtog i april, og som er kendetegnet ved stadig tættere samarbejde. De ønsker dette samarbejde yderligere udbygget. Deres vilje til dette øgede samarbejde kunne komme til udtryk i en fælles transatlantisk erklæring om forbindelserne mellem De Tolv, USA og Canada.

5. Uruguay-Runden

Det Europæiske Råd understreger, at Fællesskabet lægger stor vægt på, at Uruguay-Runden kan afsluttes med et heldigt udfald i december 1990. Det understreger den gavnlige virkning for befolkningerne i hele verden i form af en forbedret levestandard som følge af den gradvise fjernelse af hindringerne for multilateral frihandel som led i en stramning af GATT-reglerne. Det bekræfter, at Fællesskabet er fast besluttet på i fuldt omfang at tage aktiv del i forhandlingerne.

6. Afrika

i) Sydafrika

Det Europæiske Råd har vedtaget erklæringen i bilag IV.

ii) De afrikanske lande syd for Sahara

Det Europæiske Råd giver udtryk for sin alvorlige bekymring med hensyn til de afrikanske lande syd for Sahara. Den økonomiske situation i disse lande, herunder gældsproblemerne, er foruroligende. Det Europæiske Råd understreger, at Fællesskabet og dets medlemsstater lægger stor vægt på Afrikas udvikling, navnlig gennem Lomé-konventionen, og erklærer, at det er fast besluttet på at følge dette op; det understreger endvidere, at det støtter fremskridt under overholdelse af menneskerettighederne og gode regeringsprincipper i de afrikanske lande syd for Sahara.

7. Mellemøsten

Det Europæiske Råd har vedtaget erklæringen i bilag V.

8. Ikke-spredning af kernevåben

Det Europæiske Råd har vedtaget erklæringen i bilag VI.

9. Jordskælvet i Iran

Det Europæiske Råd har vedtaget erklæringen i bilag VII.

10. Cypern

Det Europæiske Råd har vedtaget erklæringen i bilag VIII.

11. Kashmir

Det Europæiske Råd har drøftet det aktuelle spændte forhold mellem Indien og Pakistan vedrørende Kashmir. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har udmærkede forbindelser til Indien og Pakistan. Det noterer sig med tilfredshed de nylige bestræbelser på at mindske spændingen mellem de to lande og udtaler sin støtte hertil. De håber, at dette indledende positive skridt følges op af en bredere dialog og en løsning på spørgsmålet, således at Indien og Pakistan kan genoprette frugtbare forbindelser i fuldt omfang.

°

° °

DEN GRÆSKE ØKONOMI

Det Europæiske Råd giver udtryk for tilfredshed med de indledende foranstaltninger, som den græske regering har vedtaget med henblik på stabilisering, modernisering og udvikling af den græske økonomi, og opfordrer Kommissionen til i nært samarbejde med den græske regering og Rådet (økonomi og finans) at undersøge de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at omstruktureringen af den græske økonomi lykkes, og at den i højere grad integreres i Fællesskabet.

°

° °

FORMANDSKABET FOR KOMMISSIONEN

Det Europæiske Råd er i nærværelse af formanden for Europa-Parlamentet, som vil konsultere Det Udvidede Præsidium, blevet enigt om at forny Jaques DELORS' mandat som formand for Kommissionen for perioden 1991-1992. Det er ligeledes blevet enigt om at forny mandaterne for de nuværende næstformænd for samme periode.

°

° °

INSTITUTIONERNES HJEMSTED

Efter en drøftelse om dette spørgsmål noterer Det Europæiske Råd, at formandskabet vil forelægge et forslag til en endelig afgørelse på Det Europæiske Råds samling i oktober 1990.

TERRORISME

På baggrund af det seneste bombeattentat i London bekræfter Det Europæiske Råd på ny, at det kategorisk fordømmer alle former for terrorisme, og det udtrykker dyb medfølelse med de sårede og deres familier.

DEN POLITISKE UNION

1. Indledning

Det Europæiske Råd var på samlingen den 28. april 1990 enigt om, at man nu er nået til et punkt, hvor en fortsat dynamisk udvikling af Fællesskabet er blevet en nødvendighed, ikke kun fordi denne udvikling er i de tolv medlemsstateres direkte interesse, men også fordi den er blevet et afgørende element i de fremskridt, der gøres i forbindelse med etableringen af en troværdig ramme om freden og sikkerheden i Europa. Det Europæiske Råd bekræftede i denne forbindelse, at det lægger stor vægt på en politisk union, og besluttede, at udenrigsministrene skulle foretage en indgående undersøgelse af behovet for eventuelle traktatændringer og udarbejde forslag til Det Europæiske Råd.

Medlemsstaterne har indgivet skriftlige bidrag, og idéer og forslag er blevet samlet. Udenrigsministrene gennemgik og analyserede spørgsmålene på møderne i maj og juni med henblik på drøftelse i Det Europæiske Råd om indkaldelse til en regeringskonference om Den Politiske Union, som skal fastlægge den nødvendige ramme for at omdanne forbindelserne generelt mellem medlemsstaterne til en europæisk union, der skal have de fornødne aktionsmidler.

Resultatet af dette arbejde er omhandlet nedenfor.

2. Det overordnede mål for Den Politiske Union

Inden for Den Politiske Union må Fællesskabets og dets medlemsstaters evne til at handle på områder af fælles interesse styrkes på en samlet og afbalanceret måde. Der må sikres enhed og sammenhæng i Fællesskabets politikker og aktioner gennem stærke, demokratiske institutioner.

Unionen skal være åben for medlemsskab for andre europæiske stater, som er enige i dens endemål, samtidig med at der udvikles nærmere forbindelser med andre lande i Rhodos-erklæringens ånd.

Omdannelsen af Fællesskabet fra en enhed, der hovedsagelig bygger på økonomisk integration og politisk samarbejde, til en union af politisk karakter, med en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, rejser en række generelle spørgsmål, såsom:

a) rækkevidden:

- I hvilket omfang kræver unionen yderligere overdragelse af beføjelser til Fællesskabet sideløbende med tildeling af de nødvendige midler til gennemførelse af målene?
- På hvilken måde skal begrebet EF-statsborgerskab indgå i unionen og derigennem udstrækkes med de til dette begreb knyttede særlige rettigheder (menneskerettigheder, politiske og sociale rettigheder, retten til

fuldstændig fri bevægelighed og frit at tage ophold osv.) for medlemsstaternes statsborgere i kraft af, at disse stater tilhører unionen?

- I hvilket omfang skal andre områder, som man nu beskæftiger sig med gennem mellemstatsligt samarbejde, inddrages, såsom fri bevægelighed for personer, narkotikabekæmpelse samt politimæssigt og retsligt samarbejde?

b) institutionelle aspekter:

- I hvor høj grad vil der blive behov for nye eller ændrede institutionelle ordninger for at sikre enhed og sammenhæng i alle Den Europæiske Unions grundelementer?
- Hvordan skal Det Europæiske Råds rolle som defineret i den højtidelige erklæring om en europæisk union og i Den Europæiske Fælles Akt udvikles i forbindelse med unionens opbygning?

c) generelle principper:

Følgende spørgsmål bør overvejes i relation til visse generelle principper, der er blevet fremført

- angående behovet for at sikre respekten for national identitet og de grundlæggende institutioner: hvordan kan man bedst lade komme til udtryk, hvad Den Politiske Union ikke indebærer?
- angående anvendelsen af subsidiaritetsprincippet: hvordan kan det defineres således, at det sikres, at det kan anvendes effektivt i praksis?

3. Demokratisk legitimitet

Det må sikres, at princippet om demokratisk ansvar, som alle Fællesskabets medlemsstater tilslutter sig, overholdes fuldt ud på fællesskabsplan. Den fortsatte overdragelse af opgaver til Fællesskabet, og den tilsvarende udvikelse af fællesskabsinstitutionernes beføjelser og ansvar kræver en skærpelse af den demokratiske kontrol. Dette mål bør forfølges gennem en række foranstaltninger, hvoriblandt kunne være følgende:

- øget inddragelse af Europa-Parlamentet
 - = i lovgivningsprocessen, eventuelt med visse former for beslutningstagen i fællesskab,
 - = i de eksterne forbindelser;
- øget ansvar gennem skærpet kontrol fra Europa-Parlamentets side med gennemførelsen af vedtagne fællesskabspolitikker;

- en styrkelse af andre institutioners demokratiske karakter (f.eks. en særlig rolle til Europa-Parlamentet ved udnævnelse af Kommissionens formand og medlemmer, større gennemsigtighed og åbenhed i Fællesskabets arbejde osv.);
- øget inddragelse af de nationale parlamenter i den demokratiske proces i unionen, navnlig på områder, hvor denne får overdraget nye beføjelser.

4. Fællesskabet og institutionernes effektivitet

Fællesskabets og dets institutioners mulighed for at reagere fyldestgørende på de behov, der opstår som følge af den nye situation og af gennemførelsen af det indre marked, virkeliggørelsen af ØMU, opfyldelsen af målene i Den Europæiske Fælles Akt, udviklingen af nye politikker og styrkelsen af Fællesskabets internationale rolle (herunder dets evne til at indfri forhåbningerne hos de lande, som gerne ser deres forbindelser med Fællesskabet udvidet) må ansues ud fra to synsvinkler, nemlig for det første: hvordan Fællesskabet på en samlet og afbalanceret måde kan tage de udfordringer op, som det står over for, og for det andet: spørgsmålet om institutionernes funktion.

Spørgsmålet om institutionernes funktion må behandles på flere forskellige niveauer, samtidig med at den generelle ligevægt mellem institutionerne re-spekteres:

- Europa-Parlamentet (se punkt 3 ovenfor);
- Rådet: forbedring af beslutningsprocessen, bl. a. ved at lade flere spørgsmål afgøre med kvalificeret flertal; central koordinering gennem Rådet (almindelige anliggender); koncentration og rationalisering af Rådets arbejde i almindelighed;
- Kommissionen: antallet af dens medlemmer og styrkelse af dens udøvende rolle i gennemførelsen af fællesskabspolitikkerne;
- Domstolen: bl.a. automatisk fuldbyrdelse af dens domme, når det er relevant;
- Revisionsretten: styrkelse af dens rolle i sikringen af en forsvarlig økonomisk forvaltning;
- Medlemsstaterne: sikring af gennemførelse og overholdelse af fællesskabsretten og Domstolens afgørelser.

Desuden må det overvejes, om der bør foretages en revision af de forskellige typer retsinstrumenter, som Fællesskabet råder over, og procedurerne for vedtagelse heraf.

5. Enhed og sammenhæng i Fællesskabets optræden internationalt

I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 28. april 1990 i Dublin vil Fællesskabet handle som en politisk enhed udadtil.

Forslaget om en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvorved der tages hensyn til medlemsstaternes fælles interesse og handles konsekvent og solidarisk, og som institutionelt rækker ud over Det Politisk Samarbejde, som det fungerer nu, rejser en række spørgsmål, heriblandt:

a) rækkevidden:

- integration af økonomiske, politiske og sikkerhedspolitiske aspekter af udenrigspolitikken
- definition af sikkerhedsdimensionen
- styrkelse af Fællesskabets diplomatiske og politiske indsats i forholdet til tredjelande, i internationale organisationer og i andre multilaterale fora
- udvikling i overdragelsen af beføjelser til unionen og ganske særlig afgrænsning af prioriterede områder, hvor overdragelse i første omgang skal ske.

b) beslutningsprocessen:

- anvendelse af Fællesskabets metode (fuldt ud eller i tilpasset form) og/eller en metode, der er indrettet efter forholdene, også under hensyn til de muligheder, som udviklingen i omfanget af overdragelse af beføjelser til unionen, jf. ovenfor, efterhånden giver;
- Kommissionens rolle, herunder dens initiativ- og forslagsret;
- etablering af én beslutningsstruktur; central rolle til Rådet (almindelige anliggender) og Det Europæiske Råd i denne forbindelse; forberedende instanser; sekretariatets opbygning og styrkelse af dette;
- bestemmelser til sikring af den nødvendige smidighed og effektivitet til opfyldelse af kravene til fastlæggelse af en udenrigspolitik på forskellige områder; overvejelse af beslutningsprocedurerne, herunder konsensus-reglen, afstemning med enstemmighed og mulighed for at afholde sig fra at stemme, og afstemning med kvalificeret flertal på bestemte områder.

c) Gennemførelse

Der er et erkendt behov for klare regler og bestemmelser om gennemførelsen af den fælles udenrigspolitik; følgende må overvejes i den forbindelse:

- . formandskabets (og trojkaens) samt sekretariatets rolle,
 - . Kommissionens rolle,
 - . de nationale diplomatiske tjenesters rolle i et udvidet samarbejde.
-

DEN NØDVENDIGE INDSATS PÅ MILJØOMRÅDET

ERKLÆRING FRA DET EUROPÆISKE RÅD

Naturmiljøet, der ligger til grund for alt liv på jorden, er i stor fare. Jordens atmosfære er alvorligt truet. Vandressourcernes tilstand, herunder have og oceaner, giver anledning til bekymring, naturressourcerne udtømmes, og den genetiske diversitet bliver stadig mindre. Livskvaliteten - eller sågar livets fortsættelse - vil ikke længere kunne sikres, hvis de seneste tendenser uhindret får lov til at fortsætte.

Som Det Europæiske Fællesskabs stats- og regeringschefer erkender vi vort særlige ansvar med hensyn til miljøet, både over for vore egne borgere og over for omverdenen. Vi lover at øge vore bestræbelser på at beskytte og styrke naturmiljøet i selve Fællesskabet og i den verden, som det er en del af. Vi ønsker, at Fællesskabets og dets medlemsstaters miljøforanstaltninger skal udvikles på et samordnet grundlag og efter principperne om en bæredygtig udvikling og forebyggende foranstaltninger. Vi har derfor vedtaget nedenstående erklæring, der indeholder retningslinjer for indsatsen fremover.

Fællesskabsdimensionen

Det Europæiske Fællesskabs og dets medlemsstaters forpligtelser på miljøbeskyttelsesområdet er klart defineret i Traktaterne. Men der er også en stigende erkendelse af, at Fællesskabet som en af de førende regionale grupperinger i verden har en mere vidtrækkende pligt til at påtage sig en førende rolle for dels at fremme en samordnet og effektiv indsats på globalt plan, dels samarbejde med andre industrilande og dels hjælpe udviklingslandene med at overvinde deres særlige vanskeligheder. Fællesskabets troværdighed og effektivitet afhænger i denne bredere sammenhæng i vidt omfang af evnen til at vedtage gradvis øgede miljøforanstaltninger, som dets medlemsstater skal gennemføre og håndhæve. De interne og eksterne aspekter af Fællesskabets miljøpolitik hænger derfor uløseligt sammen.

Gennemførelsen af det indre marked i 1992 vil betyde en øget impuls til den økonomiske udvikling i Fællesskabet. Der må samtidig gøres en større indsats for at sikre, at denne udvikling er bæredygtig og miljømæssigt forsvarlig. Navnlig må man søge at løse problemerne vedrørende de miljörisici, der er forbundet med større produktion og en stigende efterspørgsel efter transport, energi og infrastrukturer, og de miljømæssige overvejelser skal integreres effektivt og fuldt ud i politikken på dette og alle andre områder.

Fællesskabet og medlemsstaterne må finde effektive løsninger på alle former for forurening, herunder den, som landbruget forårsager, og bør støtte bestræbelser for at fremme en ren teknologi og ikke-forurenende industriprocesser og

-produkter. Der er ligeledes behov for bedre ordninger til beskyttelse af medlemsstaternes have og kystområder mod den trussel, som transport af olie og farlige stoffer udgør. Dette gælder især havområderne vest og syd for Fællesskabet, hvor der straks bør udformes nye samarbejdsaftaler med bistand fra Kommissionen.

Selv om der på det seneste er gjort velkomne fremskridt med vedtagelsen af miljøforanstaltninger på fællesskabsplan, er der stadig meget mere, der skal gøres, idet der herunder tages behørigt hensyn til subsidiaritetsprincippet, de forskellige miljømæssige betingelser i Fællesskabets områder og behovet for en afbalanceret og sammenhængende udvikling af disse områder. Vi opfordrer indtrængende Rådet og Kommissionen til at fremskynde deres arbejde på dette grundlag. Man bør på den kommende regeringskonference se på, hvordan man kan øge tempoet i Fællesskabets beslutningsproces med hensyn til miljøforskrifter, således at Fællesskabet i alle henseender kan få den nødvendige handleevne i denne presserende situation.

EF-forskrifter på miljøområdet vil kun få virkning, hvis medlemsstaterne gennemfører og håndhæver disse forskrifter fuldt ud. Vi bekræfter derfor på ny vort tilsagn i denne henseende. For at sikre gennemslagskraft, en sammenlignelig indsats og fuld orientering af offentligheden opfordrer vi Kommissionen til at foretage regelmæssige undersøgelser og til at offentliggøre detaljerede rapporter om resultaterne heraf. Der bør endvidere foretages regelmæssig revision af de eksisterende direktiver for at sikre, at de er tilpasset den videnskabelige og tekniske udvikling og for at få løst vedvarende vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen; sådanne undersøgelser bør naturligvis under ingen omstændigheder føre til en lavere miljøbeskyttelsesstandard.

Standarder, der er udformet med henblik på at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau, vil fortsat udgøre hjørnestenen i Fællesskabets miljøpolitik. Men den traditionelle "command and control"-fremgangsmåde bør nu, når det er hensigtsmæssigt, suppleres med økonomiske og fiskale foranstaltninger, hvis miljøovervejelserne skal integreres fuldt ud i andre politikker, hvis forurening skal forebygges ved kilden, og hvis forurenere skal betale. Vi henstiller derfor til Kommissionen, at den fremskynder sit arbejde på dette område og inden udgangen af 1990 forelægger forslag til en ramme eller retningslinjer for medlemsstaternes iværksættelse af sådanne foranstaltninger på en måde, der er i overensstemmelse med Traktaterne.

Gennemførelsen af Fællesskabets miljøforanstaltninger og beskyttelsen af den fælles europæiske arv kan føre til ulige byrder for de enkelte medlemsstater. I denne forbindelse ser vi med tilfredshed på det nylige ENVIREG-initiativ, hvorefter der skal ydes støtte fra strukturfondene til håndtering af farligt affald og behandling af spildevandsudledninger ved kysterne. Vi opfordrer Kommissionen til at gennemgå de samlede budgetmidler, der er afsat til Fællesskabets miljøpolitik, og som for øjeblikket udbetales gennem en række særskilte finansieringsmekanismer, samt til at forelægge sine resultater for Rådet snarest muligt.

Globale spørgsmål

Fællesskabet og dets medlemsstater har et særligt ansvar for at fremme og deltage i den internationale indsats for bekæmpelse af globale miljøproblemer. Deres mulighed for at indtage den førende rolle på dette område er uhyre stor. Fællesskabet må gøre mere effektiv brug af sin stilling som moralsk, økonomisk og politisk autoritet til at fremme de internationale bestræbelser for at løse globale problemer og fremme en bæredygtig udvikling og respekten for fælles naturrigdomme. Navnlig fortjener Antarktis særlig beskyttelse, da det er det sidste store uberørte naturområde. Fællesskabet bør ligeledes støtte bestræbelser for at sætte det internationale system i stand til at reagere mere effektivt på globale problemer.

Nedbrydningen af ozonlaget giver anledning til alvorlig bekymring. Der er allerede enighed i Fællesskabet om at presse på for at få gennemført en revision af Montreal-protokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget, for derved betydeligt hurtigere at nå til en fuldstændig afskaffelse af disse stoffer. Fællesskabet støtter ligeledes, at der skal tilvejebringes yderligere finansielle og tekniske midler til at bistå udviklingslandene med gennemførelsen af protokollen. Vi henstiller til alle de kontraherende parter i protokollen at støtte disse forslag, og vi opfordrer de stater, der ikke allerede har ratificeret eller tiltrådt protokollen, til at gøre det hurtigst muligt.

Nylige videnskabelige undersøgelser viser, at menneskeskabte emissioner øger koncentrationen af drivhusgasser i atmosfæren væsentligt, og at resultatet vil blive en yderligere global opvarmning i de kommende tiår, hvis der ikke gribes ind. Vi opfordrer indtrængende alle lande til at træffe omfattende energieffektivitets- og -bevarelsesforanstaltninger samt til snarest muligt at fastlægge mål og strategier for begrænsning af emission af drivhusgasser. Vi opfordrer Kommissionen til at fremskynde sine forslag til konkrete foranstaltninger, især vedrørende kuldioxidemissioner, således at der kan fastlægges en stærk fællesskabsholdning med henblik på anden verdenskonference om klimaet. Fællesskabet og dets medlemsstater vil tage alle mulige skridt for at fremme en hurtig vedtagelse af en klimakonvention med tilhørende protokoller, herunder en protokol om beskyttelse af tropeskovene.

Vi er alvorligt bekymrede over den fortsatte og hastige ødelæggelse af tropeskovene. Vi glæder os over, at Brasiliens nye regering har givet tilsagn om at standse denne ødelæggelse og at fremme en bæredygtig forvaltning af skovene. Fællesskabet og dets medlemsstater vil aktivt støtte denne proces. Vi har anmodet Kommissionen om straks at indlede drøftelser med Brasilien og andre lande i Amazon-pagten med henblik på at udvikle et konkret handlingsprogram, der omfatter Fællesskabet, dets medlemsstater og disse lande. Overvejelserne bør først og fremmest omfatte spørgsmål som aftaler om hjælp med gældsproblemer til gengæld for skovbevarelse, adfærdskodekser for træimporterende industrier og de yderligere midler, der er nødvendige, for at skovene kan bevares og forvaltes på et bæredygtigt grundlag under optimal anvendelse af bestående institutioner og mekanismer. Vi opfordrer kraftigt andre industrilande til at tilslutte sig vore bestræbelser. I vore egne lande vil vi arbejde på at beskytte skovene og på at udvide og styrke skovbeplantningsprogrammerne.

Spørgsmålene om ødelæggelse af tropeskovene, jorderosion, ørkendannelse og andre miljøproblemer i udviklingslandene kan kun løses fuldt ud inden for rammerne af Nord/Syd-forbindelserne generelt. Ikke desto mindre bør Fællesskabet og medlemsstaterne spille en væsentlig rolle ved at bistå de pågældende lande i deres bestræbelser på at nå til en bæredygtig udvikling på lang sigt. I denne forbindelse hilser vi bestemmelserne i fjerde Lomé-konvention velkommen, hvorefter AVS-stater, der anmoder derom, skal have øget bistand til løsning af befolknings- og miljøproblemer samt til en bæredygtig ressourceudvikling. Vi ser også med tilfredshed på den strategi, der er fastsat i den resolution om miljø og udvikling, som Rådet vedtog den 29. maj 1990, navnlig for så vidt angår erkendelsen af, at der er behov for yderligere midler til at hjælpe med at løse udviklingslandenes miljøproblemer. Mere generelt bør der i samarbejdsaftalerne mellem Fællesskabet og de lande i Asien og Latinamerika, som ikke er parter i Lomé-konventionen, i stigende grad lægges vægt på vore fælles miljøproblemer.

Miljøsituationen i Central- og Østeuropa udgør en særlig udfordring. Vi støtter den enighed, der blev opnået den 16. juni 1990 i Dublin mellem EF-miljøministrene og miljøministrene fra Central- og Østeuropa angående de skridt, der skal tages for at forbedre miljøet i Europa som helhed og i Central- og Østeuropa i særdeleshed. Disse lande må træffe afhjælpningsforanstaltninger for at løse problemer, som er opstået som følge af årelange forsømmelser, og for at sikre en bæredygtig økonomisk udvikling i fremtiden. For at nå disse mål behøver de støtte fra Fællesskabet og dets medlemsstater. De foranstaltninger, der allerede er truffet inden for rammerne af PHARE-programmet, giver anledning til optimisme, men de vil skulle udvikles yderligere, både i forbindelse med det udvidede G24-program og i samarbejdsaftaler mellem Fællesskabet og landene i Central- og Østeuropa. Vi ser ligeledes frem til det bidrag, som Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling skal yde i denne henseende.

Personlige holdninger og fælles ansvar

Øget offentlig bevidsthed om og interesse for miljøspørgsmål er et af de betydeligste fremskridt i vor tid. Vi noterer os med tilfredshed vedtagelsen af forordningen om oprettelse af Det Europæiske Miljøagentur, der vil give Europas borgere pålidelige og objektive oplysninger om miljøets tilstand.

En anden vigtig udvikling er vedtagelsen af direktivet om fri adgang til miljøoplysninger, som indebærer, at der vil blive stillet langt flere oplysninger til rådighed for offentligheden, og at der vil blive offentliggjort regelmæssige miljørapporter. Vi opfordrer medlemsstaterne til sammen med disse rapporter at offentliggøre nationale miljøhandlingsplaner i en form, der vil vække størst mulig offentlig interesse og støtte.

Vi opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tage positive skridt til udbredelse af miljøoplysninger til alle borgere for således at tilvejebringe en øget bevidsthed og en mere ansvarlig holdning, større forståelse - baseret på

pålidelige videnskabelige vurderinger - af naturen og årsagerne til problemerne samt en bedre vurdering af omkostningerne i forbindelse med og andre konsekvenser af mulige løsninger.

Bedre viden om og større forståelse for miljøspørgsmål vil gøre det lettere for Fællesskabet og dets medlemsstater at yde en mere effektiv indsats for at beskytte miljøet. Formålet med en sådan indsats skal være at sikre borgerne et rent og sundt miljø, navnlig for så vidt angår

- + luftens kvalitet
- + floder, søer, kystfarvande og have
- + levnedsmidlernes og drikkevandets kvalitet
- + beskyttelse mod støj
- + beskyttelse mod forurening af jord, jorderosion og ørkendannelse
- + bevarelse af naturlige habitater, flora og fauna, landskabet samt andre elementer af naturarven
- + rekreative kvaliteter i boligområder.

Vi har alle ansvaret for, at dette mål nås fuldt ud. Problemerne kan ikke løses uden en samordnet indsats. I hvert enkelt land må alle - regering, offentlige myndigheder, private virksomheder, enkeltpersoner og grupper - inddrages i fuldt omfang. Der må gøres en indsats for at få accepteret dette princip på alle niveauer.

Menneskeheden har ansvaret for naturmiljøet og har pligt til at sikre, at dette forvaltes på et veloplyst grundlag til gavn for denne og alle kommende generationer. Der må udvises solidaritet med de fattigere og mindre udviklede lande.

Vi noterer os med interesser konklusionerne fra Siena-forummet om international miljøet og foreslår, at de drøftes på FN's Konference om Miljø og Udvikling i 1992.

Alle vore beslutninger har betydning. Miljøet er afhængigt af vor fælles indsats, og morgendagens miljø afhænger af vor adfærd i dag.

Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til at anvende disse principper og mål som grundlag for det femte handlingsprogram på miljøområdet og til i 1991 at fremlægge et udkast til et sådant program.

BILAG III

ERKLÆRING OM ANTISEMITISME, RACISME OG FREMMEDHAD

Det Europæiske Råd giver udtryk for sin stærkeste afsky for de nylige tilfælde af antisemitisme, racisme og fremmedhad, især de udtryk for antisemitisme i form af vanhelligelser, der er blevet begået mod de døde med det formål at forårsage den største sorg hos de levende. Det er så meget desto mere foruroligende, at sådanne afskyvækkende handlinger vinder udbredelse netop på et tidspunkt, hvor vi mindes afslutningen af anden verdenskrig.

Det Europæiske Råd beklager dybt alle disse fænomener. Det er enigt om, at der må sættes kraftigt ind på at bekæmpe dem, når og hvor som helst de viser sig inden for Fællesskabet. Medlemsstaterne må vurdere, i hvilket omfang deres nationale lovgivning under disse omstændigheder kan anvendes for at modvirke disse fænomener.

Det Europæiske Råd har noteret sig, at disse problemer ikke er begrænset til Fællesskabets medlemsstater. Også andre steder i Europa har man i den seneste tid været vidne til lignende krænkelser.

Det Europæiske Råd minder ligeledes om erklæringen af 11. juni 1986 fra Fællesskabets institutioner og medlemsstaterne imod racisme og fremmedhad. Det finder respekten for menneskets værdighed og fjernelsen af diskriminering af den allerstørste betydning. En sådan optræden, herunder udtryk for fordomme over for indvandrere, er uacceptabel. Det Europæiske Råd understreger det positive bidrag, som arbejdstagere fra tredjelande har ydet og fortsat yder til udviklingen af Fællesskabet som helhed.

På denne baggrund minder Det Europæiske Råd om De Forenede Nationers konvention om fjernelse af racediskriminering, Europarådets erklæring om intolerance og det igangværende arbejde inden for CSCE's rammer. Det Europæiske Råd støtter, at der gøres en indsats, navnlig inden for rammerne af CSCE's menneskelige dimension for at modvirke antisemitisme, racisme, tilskyndelse til hadefuldt adfærd og fremmedhad. Den betydning, som Fællesskabet og dets medlemsstater tillægger dette spørgsmål, fremgår af de forslag om at bringe racisme og fremmedhad til ophør, som de selv har fremsat, og af de initiativer vedrørende beslægtede emner, som de enkelte medlemsstater har taget på CDH's igangværende samling i København.

BILAG IV

ERKLÆRING OM SYDAFRIKA

Det Europæiske Råd ser med glæde på de vigtige ændringer, der er indtruffet i Sydafrika siden samlingen i Strasbourg.

Det Europæiske Råd konstaterer med stor glæde, at den proces, som har ført til Namibias uafhængighed med en forfatning, der er baseret på et demokratisk flerpartisystem og menneskerettigheder, har fået et positivt udfald. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater vil fortsat hjælpe og bistå befolkningen i Namibia med opbygningen af deres nye land, navnlig inden for rammerne af den nye Lomé-konvention. De hilser kontakterne mellem Angolas regering og UNITA i portugisisk regi velkommen. De ser frem til, at der ved dialog findes en løsning på konflikterne i henholdsvis Angola og Moçambique.

Det Europæiske Råd hilser de seneste måneders betydelige ændringer i Sydafrika særdeles velkommen: Løsladelsen af Nelson Mandela og andre politiske fanger, ophævelsen af forbuddet mod politiske organisationer, den næsten fuldstændige ophævelse af undtagelsestilstanden, regeringens tilsagn om at ophæve apartheidstyret og skabe et demokratisk og ikke-raceopdelt Sydafrika samt dens vilje til at indlede forhandlinger om Sydafrikas fremtid med repræsentanterne for flertallet.

De hylder præsident F.W. De Klerk og Nelson Mandela for den rolle, de har spillet i forbindelse med disse ændringer. Præsident F.W. De Klerks bestræbelser på at indlede en ny æra i Sydafrika vidner om hans fremsyn og mod. Nelson Mandela, der har været fængslet i 27 år, har inspireret millioner af sydafrikanere, der har været modstandere af apartheid, og har derved i vid udstrækning vist sine statsmandsevner, hvilke der vil blive brug for i den kommende tid, hvor Sydafrika står over for nye udfordringer.

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har som mål en øjeblikkelig og fuldstændig ophævelse af apartheidstyret ved fredelige midler, og de ønsker det erstattet af en forenet, ikke-raceopdelt og demokratisk stat, hvor alle mennesker nyder samme og lige borgerrettigheder, og hvor overholdelsen af de almindeligt anerkendte menneskerettigheder er sikret. De hilser den sydafrikanske regerings og ANC's fælles tilsagn i Groote Schuur Minute om stabilitet og en fredelig forhandlingsproces velkommen. De opfordrer alle parter i Sydafrika til at tilslutte sig dette mål. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har til hensigt med alle til rådighed stående midler at tilskynde til, at der snarest indledes forhandlinger om at skabe et forenet, ikke-raceopdelt og demokratisk Sydafrika.

Forhandlinger om et nyt Sydafrika bør indledes snarest. De betydelige fremskridt, der er gjort i retning af at fjerne de hindringer, som undtagelsestilstanden og fængslingen af politiske fanger har udgjort, er velkomne. Det Europæiske Råd ser frem til snarlig enighed mellem den sydafrikanske regering og ANC om betingelserne for landflygtiges tilbagevenden og en definition af, hvad politiske fanger er, således at de kan løslades. Det Europæiske Råd henstiller til alle parter, at de fjerner de resterende hindringer for fredelige forhandlinger og afholder sig fra vold eller tilskyndelse hertil.

Det Europæiske Råd anerkender fuldt ud, at et nyt Sydafrika uden apartheid bør kunne benytte alle de økonomiske ressourcer, herunder udlandsfinansiering, der er nødvendig for at sikre dets fremtidige velstand og fuldstændige udvikling for alle dets indbyggere. Sydafrika står over for akutte samfundsøkonomiske problemer navnlig med hensyn til beskæftigelse, uddannelse og boligspørgsmål, samtidig med at der er en kraftig befolkningstilvækst. Disse problemer er i høj grad blevet forværret af apartheid-systemet. Der er behov for positive foranstaltninger for at genoprette ligevægten.

Fællesskabet har i en årrække gennem et program med positive foranstaltninger ydet hjælp til ofrene for apartheid. På baggrund af den seneste udvikling i Sydafrika og som et klart signal om politisk støtte til ofrene for apartheid og vilje til at bidrage til en ny samfundsøkonomisk ligevægt agter Fællesskabet at øge de midler, der stilles til rådighed for dette program, og tilpasse det til de behov, der følger af den nye situation, herunder de behov der er forbundet med landflygtiges tilbagevenden og genbosætning. Det ser med glæde den positive holdning, som alle parter, herunder den nye sydafrikanske regering, har til sådanne programmer.

På mødet i Strasbourg i december sidste år besluttede Det Europæiske Råd, at Fællesskabet og dets medlemsstater skulle opretholde presset på de sydafrikanske myndigheder for at fremme de dybtgående og vedvarende ændringer, som de adskillige gange havde udtalt sig til fordel for. Det Europæiske Råd bekræfter sin vilje til at overveje gradvis at mindske dette pres, når det endvidere er klart godtgjort, at den allerede indledte ændringsproces forsætter i den retning, som det udtalte ønske om i Strasbourg.

Det Europæiske Råd er af den opfattelse, at det nye Sydafrika, som vil have mulighed for at udnytte de særdeles rige ikke blot fysiske, men også omfattende menneskelige ressourcer, vil kunne udgøre et incitament til vækst i det sydlige Afrika. Det Europæiske Råd ser frem til i nærmeste fremtid at kunne hilse et nyt demokratisk og økonomisk fremgangsrigt Sydafrika velkommen, når det indtager sin rette plads som en afrikansk nation i det internationale samfund.

ERKLÆRING OM MELLEMØSTEN

Det Europæiske Råd erindrer om den principielle holdning, som det længe har indtaget med hensyn til den arabisk-israelske konflikt i Mellemøsten. Det er fast besluttet på at støtte alle bestræbelser for at fremme dialogen mellem de direkte berørte parter med henblik på forhandling af en samlet løsning, der er i overensstemmelse med de principper, det har skitseret, først i Venedig-erklæringen for ti år siden og siden yderligere udbygget, navnlig i Madrid-erklæringen. Denne løsning bør findes inden for rammerne af en international fredskonference i De Forenede Nationers regi med deltagelse af PLO. Det Europæiske Råd giver udtryk for sin støtte til enhver bestræbelse, der udfoldes af de permanente medlemmer af Sikkerhedsrådet for at skabe et tillidsfuldt klima mellem parterne og således fremme indkaldelsen af den internationale fredskonference.

Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på det tilsagn om at fortsætte fredsprocessen, som er kommet til udtryk i skrivelsen fra Israels premierminister til formanden for Det Europæiske Råd. Det Europæiske Råd håber, at det vil blive fulgt op i praksis. Det understreger, at det er påtrængende nødvendigt, at Israel straks indleder en politisk dialog med det palæstinensiske folk, der vil kunne føre til en samlet, retfærdig og varig løsning på den arabisk-israelske konflikt. En sådan løsning bør bygge på Sikkerhedsrådets resolution 242 og 338 og være baseret på princippet om landområder til gengæld for fred.

Det Europæiske Råd understreger, at alle parter bærer et ansvar for, at der ikke bliver foretaget handlinger eller afgivet erklæringer, der vil kunne stille sig i vejen for dialog og forhandling. De, der måtte foretrække vold frem for fredelige midler for at nå politiske mål, må ikke sejre. Hverken berøvelse af menneskeliv, uanset under hvilke omstændigheder, eller vold mod civile må kunne spille nogen rolle i bestræbelserne på at opnå fred og forsoning.

Trusler om krig og om brug af masseødelæggelsesvåben tjener kun til at øge spændingen i området og bør undgås. Fællesskabet og dets medlemsstater har konsekvent fordømt både trusler om vold og voldshandlinger i området, uanset hvor de kommer fra. I en så følsom situation bør alle muligheder for dialog og forhandling holdes åbne.

Det Europæiske Råd er betænkeligt ved, at Israels bosættelsespolitik i de besatte områder, der gør det stadig vanskeligere at nå til et territorielt kompromis, i stigende grad udgør en hindring for fred i området. Det Europæiske Råd gentager, at de jødiske bosættelser i de områder, der har været besat af Israel siden 1967, herunder Østjerusalem, er ulovlige i henhold til folkeretten, og det henstiller indtrængende til den israelske regering, at den ikke tillader bosættelser i disse områder. Det Europæiske Råd anerkender og støtter de sovjetiske jøders ret til at udvandre til Israel og andre steder. Det indtager imidlertid det faste standpunkt, at udøvelsen af denne ret ikke må ske på bekostning af de rettigheder, som palæstinenserne i de besatte områder har.

De seneste begivenheder understreger endnu engang, at status quo i de besatte områder er uholdbar. Fællesskabet og dets medlemsstater har gentagne gange udtrykt deres bekymring over den beklagelige situation med hensyn til overholdelsen af menneskerettighederne i de besatte områder. De er fast besluttet på at øge deres allerede betydelige støtte til beskyttelse af menneskerettighederne for befolkningen i de besatte områder.

I den nuværende situation, og især med henblik på beskyttelse af befolkningen, kan og bør også FN spille en nyttig rolle. Det Europæiske Råd giver udtryk for sin støtte til, at FN påtager sig en sådan rolle.

Det Europæiske Råd henviser til parternes pligt i henhold til Genève-konventionen om beskyttelse af civile personer i krigstid til at overholde og til at sikre overholdelsen af konventionens bestemmelser. De Tolv har gentagne gange henstillet til Israel at opfylde sine forpligtelser over for den palæstinensiske befolkning i det af Israel besatte område, som er beskyttet af konventionen. De har påpeget, at det navnlig ikke har opfyldt disse forpligtelser på en række vigtige områder. Det Europæiske Råd er bekymret over, at menneskerettighederne for befolkningen i de besatte områder fortsat ikke er tilstrækkeligt beskyttede, og finder det derfor påkrævet med yderligere foranstaltninger til at sikre denne beskyttelse i overensstemmelse med konventionen.

Det Europæiske Råd har gennemgået de foranstaltninger, som er truffet på grundlag af Strasbourg-erklæringen for at hindre en yderligere forværring af den økonomiske og sociale situation i de besatte områder og for at bidrage til at sikre det palæstinensiske samfunds fremtid. Det noterer sig med tilfredshed den betydelige forøgelse af fællesskabsmidlerne, navnlig under 1990-programmet for direkte bistand, der er klar til vedtagelse. Det bekræfter, at det er fast besluttet på at fordoble den direkte fællesskabsbistand inden 1992.

Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med væksten i eksporten af landbrugsprodukter fra de besatte områder til Fællesskabet. Det opfordrer fællesskabsinstitutionerne til at træffe passende foranstaltninger til en hurtig yderligere forbedring af betingelserne for adgang til fællesskabsmarkedet for palæstinensiske produkter og til yderligere at undersøge mulighederne for øget handel mellem Fællesskabet og de besatte områder.

Som et udtryk for den vægt, som Det Europæiske Råd lægger på at lette en hurtig og gnidningsløs gennemførelse af Fællesskabets udvidede program til fordel for befolkningen i de besatte områder, opfordres Kommissionen til hurtigt at udpege en repræsentant i de besatte områder med henblik herpå.

ERKLÆRING OM IKKE-SPREDNING AF KERNEVÅBEN

Det Europæiske Råd støtter fuldt ud målet om ikke-spredning af kernevåben, og bekender sig helt og holdent hertil. Det finder, at stabiliteten vil blive bragt i fare og den regionale og globale sikkerhed truet, hvis der sker en yderligere spredning af kernevåben eller andre nukleare sprænglegemer. Det Europæiske Råd lægger den største vægt på opretholdelsen af en effektiv international ordning for ikke-spredning af kernevåben og vil bestræbe sig til det yderste på at bidrage til en styrkelse af ikke-spredningsprincippet og til at fremme flere landes deltagelse i ordningen. Traktaten om ikke-spredning af kernevåben er et vigtigt element i denne ordning. De tolv medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab vil, hvad enten de er parter i ikke-spredningstraktaten eller ej, arbejde aktivt for at sikre, at de drøftelser, der skal finde sted i de kommende måneder, fører til et vellykket resultat, herunder især drøftelserne under den fjerde revisionskonference om ikke-spredningstraktaten, og de håber, at disse drøftelser vil munde ud i stabile og betryggende løsninger på de problemer, som viser sig i det internationale samfund i forbindelse med bestræbelserne på at undgå spredning af kernevåben. Det Europæiske Råd giver udtryk for bekymring over, at der er en vedvarende risiko for, at flere lande vil komme i besiddelse af kernevåben, og at et antal lande fortsat ikke vil være med i ikke-spredningsordningen. Det opfordrer alle stater til at støtte bestræbelserne på at fjerne risikoen for spredning af kernevåben.

Det Europæiske Råd anerkender, at IAEA og dets kontrolforanstaltninger er uundværlige i udviklingen af fredelig anvendelse af kerneenergi. Det erkender, at disse kontrolforanstaltninger er hjørnestenen i en effektiv ikke-spredningsordning. Det Europæiske Råd bekræfter igen behovet for troværdige, effektive og virkningsfulde internationale kontrolforanstaltninger til sikring af, at kerneenergi anvendes til fredelige formål. Det minder i denne forbindelse om Euratom-kontrolforanstaltningernes betydningsfulde bidrag. Fællesskabets tolv medlemsstater har i overensstemmelse med deres respektive individuelle status accepteret, at der foretages international kontrol af deres nukleare anlæg, og at deres eksportpolitik er underlagt visse begrænsninger. Det Europæiske Råd giver sin fulde støtte til, at kontrolforanstaltninger anvendes på et så universelt grundlag som muligt. Det opfordrer andre stater til at indgå lignende forpligtelser.

Det Europæiske Råd tror på behovet for afbalancerede og stabile rammer for den internationale handel med nukleart materiale. De tolv medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab har kollektivt tiltrådt retningslinjerne fra Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale, hvorved de påtager sig at opretholde en grundlæggende fælles disciplin for deres eksport af nukleart materiale. Det Europæiske Råd håber, at andre lande vil føre nuklear eksportpolitik på et tilsvarende grundlag. Inden for rammerne af retningslinjerne for handel med nukleart materiale ønsker Det Europæiske Råd at samarbejde med alle lande, specielt udviklingslandene. Det Europæiske Råd vil fastholde og videreudvikle den eksisterende ikke-spredningsordning og samtidig arbejde for at fastholde alle landes ret til at udvikle forskning, fremstilling og anvendelse af kerneenergi til fredelige formål.

I et klima hvor adskillige lande i forskellige dele af verden tillægger kerneenergi en voksende betydning, mener Det Europæiske Råd, at udviklingen af fredelig anvendelse af kerneenergi ikke kan adskilles fra nødvendige foranstaltninger til afskaffelse af risikoen for spredning af kernevåben, og der bør i denne sammenhæng lægges den største vægt på sikkerheden. De tolv medlemsstater af Det Europæiske Fællesskab har i denne forbindelse foreslået, at IAEA indkalder til en teknisk konference i 1991 for at gennemgå situationen med hensyn til sikkerheden på det nukleare område og for at udarbejde henstillinger om yderligere foranstaltninger til forbedring af sikkerheden med sigte på at supplere eksisterende foranstaltninger på dette område.

Det Europæiske Råd bekræfter endnu en gang, at det støtter målet om ikke-spredning af kernevåben og fortsat vil arbejde ud fra en indstilling om dialog og samarbejde for at skabe større international enighed om en effektiv ikke-spretningsordning.

ERKLÆRING VEDRØRENDE JORDSKÆLVET I IRAN

Det Europæiske Råd udtrykker sin dybeste medfølelse over for Den Islamiske Republik Irans regering og folk over det forfærdelige tab af menneskeliv, samt de kvæstelser og ødelæggelser, som blev forårsaget af jordskælvet i det nordvestlige Iran den 21. juni 1990.

Fællesskabet og dets medlemsstater ønsker at yde ofrene for denne katastrofe al mulig bistand. De har allerede iværksat et omfattende hjælpeprogram og er rede til at overveje omgående at sende yderligere hjælp og bistå ved genopbygningen.

Det Europæiske Råd udtrykker på vegne af befolkningen i Det Europæiske Fællesskab sin største medfølelse med de sårede og dem, som har mistet familie og venner.

BILAG VIII

ERKLÆRING OM CYPERN

Det Europæiske Råd har drøftet Cypern-spørgsmålet på baggrund af det dødvande, der er opstået i dialogen mellem de to samfund.

Det Europæiske Råd er yderst betænkeligt ved situationen og bekræfter på ny fuldt ud sine tidligere erklæringer og sin støtte til Cyperns enhed, uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet i overensstemmelse med de relevante FN-resolutioner. Idet det gentager, at Cypern-problemet påvirker forbindelserne mellem EF og Tyrkiet, og under henvisning til betydningen af disse forbindelser understreger det, at det er nødvendigt hurtigt at fjerne hindringerne for fortsættelsen af den effektive dialog mellem de to samfund, der tager sigte på at tilvejebringe en retfærdig og holdbar løsning på Cypern-spørgsmålet på grundlag af generalsekretærens mæglingsbestræbelser, således som det for nylig blev bekræftet på ny i Sikkerhedsrådets resolution 649/90.
